

Mokslininkės knygų kraitį papildė lietuviybę puoselėjusio dvasininko biografija

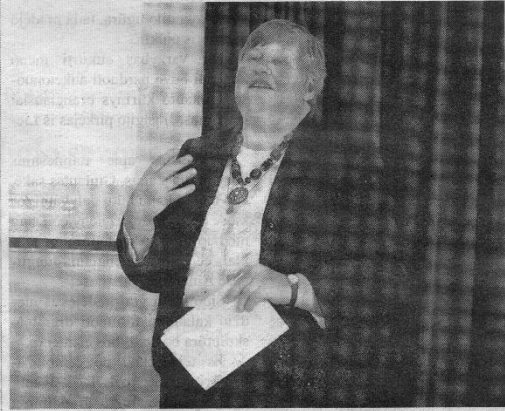
SKAITYMO MALONUMAS

Nauja mokslinės biografijos knyga „Kunigas Jonas Steponavičius – švietėjas ir lietuviybės puoselėtojas“ savo gerbėjus pradžingai kraštiečiai, istorikė dr. Aldona Vasiliauskienė.

Kovo 23 dieną Kupiškio viešojoje bibliotekoje surengtos šios knygos sutiktuovės, kur dalyvavo šio leidinio recenzentas, Kreke-

navos bazilikos rektorius, Panevėžio krašto garbės pilietis kunigas dr. Gediminas Jankūnas, Skapiškio klebonas, teologijos licenciatas Albertas Kasperavičius, šios knygos autorei talkinusi uteniškė Zita Mackevičienė, Savi- valdybės atstovai, giminaičiai, gimtojo Skapiškio žmonės ir kiti svečiai.

Nukelta į 3 p.

Apie savo naują knygą papasakojo dr. Aldona Vasiliauskienė. Bangolės Aleknienes-Andrijauskės nuotrauka

Antradienis, 2024 m. kovo 26 d.

Kupiškėnų mintys

Aktualijos 3

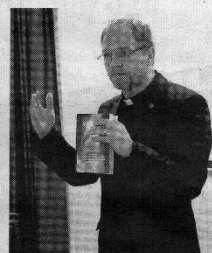
Mokslininkės knygų kraitį papildė lietuviybę puoselėjusio dvasininko biografija

Aldoną Vasiliauskienę sveikino sesuo Sigutė. Autorės nuotraukos

Ukmergiškė Regina Ališauskaitė (dešinėje) perdavė Kupiškio viešajai bibliotekai monsinjoro Petro Meilous rankraščius.

Reginio metu pasiskė ir knygos apie kunigą Joną Steponavičių recenzentas kunigas dr. Gediminas Jankūnas.

Bangolė
ALEKNIENĖ-ANDRIJAUSKĖ

Atkelta iš 1 p.

KNYGA PRISTATOMA LIETUVAI

Reginio metu veikė dr. A. Vasiliauskienės išleisčių knygų parodė. Čia eksponuota net 18 knygų.

Pirmoji žodį tarusi knygos autorė dr. A. Vasiliauskienė pati nusistebėjo savo knygų kraičiu.

Ji visiems palinkėjo gražių artėjančių šv. Velykų, pasidžiaugė, kad naujos knygos sutiktuovės vyksita ypatingu laiku, Vėlių sekmadienio išvakarėse.

Atskleidė, kad pirmą kartą jos knyga apie kunigą J. Steponavičių (1880–1947) pristatyta Utenoje. Ten jis yra dirbęs. Vėliau parengtos dvi „Marijos radijo“ laidos. Pirmoji apie „Ryto“ draugiją, lietuvių švietimo organizaciją, 1912–1938 metais veikusią Vilniaus krašte,

kurios pirmas vadovas buvo J. Steponavičius, o antroji skirta vien tik J. Steponavičiaus asmenybei.

Kupiškyje yra trečios knygos sutiktuovės. Planuojama ją pristatyti ir Vilniuje, ir Seime, nes J. Steponavičius prieškarui buvo keturių kadencijų Seimo narys, ėjo atsakingas pareigas.

„Kai Pirmojo pasaulinio karo metais grįžo iš Kaukazo fronto, kur ėjo kariuomenės kapeliono pareigas, J. Steponavičius Šv. Jono bažnyčioje siekė įvesti lietuviškas pamaldas. Tai padaryti pavyko tik vieną kartą. Tam labai priešinos lenkiškoji visuomenės dalis. Būta visokių akibrokštų. Apie tai sužinosite skaitydami knygą, ką šiam kunigui tada teko patirti. Vėliau net uždaryta šį bažnyčia, kol susireguliuo lenkų ir lietuvių santykiai. Tai buvo labai gražios J. Steponavičiaus pastangos diegti lietuviybę.“

Knygą reikėtų pristatyti ir Se-

meliskėse, kur šis kunigas tikrąja šio žodžio prasme buvo išgrūstas toliau nuo Vilniaus, kad ten negalėtų skleisti lietuviybės. Šiam kraštui jis taip pat daug nusipelnė.

Rašydama šią knygą, apžvelgdama J. Steponavičiaus gyvenimą ir veiklą rėmiausi archyvine medžiaga, įvairiomis spaudos publikacijomis, pačios surinktais ir užraštais atsiminimais apie J. Steponavičių. Visa tai pertiekia jį supusių asmenybių ir įvykių kontekste“, – kalbėjo knygos autorė.

Pasak jos, ši knyga plačiau turėtų pasklisti, nes joje atsispindi kova dėl lietuviybės, pastangos skleisti lietuviybę ir tikėjimą, šias dvasines tiesas. Knyga padėjo išleisti Zarasų rajono savivaldybė. J. Steponavičius yra šio miesto gimnazijos įkūrėjas. Taip pat prie knygos leidybos prisidėjo ir privačios lėšomis.

A. Vasiliauskienė nerado duomenų, kad J. Steponavičius būtų lankęsis Kupiškio krašte, nors daug metų dirbo Panevėžio vyskupijoje. Ypač dėlto yra sąsajų su kupiškėnais. Mat leidžiant šią knygą savo lėšomis prisidėjo kupiškėnas Virginijus Sankauskas.

A. Vasiliauskienės knyga „Kunigas Jonas Steponavičius – švietėjas ir lietuviybės puoselėtojas“ skiriama Lietuvos bažnyčios provincijos ir Panevėžio vyskupijos 100-mečio jubiliejui (1926–2026).

DRĄŠIOS PAVYZDYS

Savo mintis apie knygą ir kitas įžvalgas išsakė ir vienas jos recenzentas dr. G. Jankūnas.

„Perskaitęs knygą apie kunigą J. Steponavičių, pagalvoju, ar galima būti tokia įvairiapuse asmenybe kaip šis žmogus, ir kuni-

gas, klebonas, ir vyr. leitenantas karininkas, apskrities viršininkas, seimų vicepirmininkas, finansų ir ekonomikos komiteto narys ir kt. Čia tik dalis jo tarnybų ir kepurėlių, kurias nešiojo ne kaip garbės titulus ir apdovanojimus, bet tai buvo jo tarnystės, pareigos, įsipareigojimai ne bet kam, o pirmiausia dabarties Lietuvos valstybei. Džiugu, kad tokie leidiniai prisideda prie istorinės atminties išsaugojimo ir puoselėjimo“, – kalbėjo recenzentas.

Jis apgailestavo, kad šiandien dvasininko poreikis ne toks, koks buvo, kai kūrėsi Lietuvos Respublika. Šiuo metu dvasininko vaidmenį bandoma sumažinti ar visai ignoruoti.

„Pasigilinus matyti, kad kunigas J. Steponavičius mažiausiai buvo dvasininkas, o daugiau – visa kita. Šiuo aspektu dabartinei dvasininkijai jis negali būti pavyzdžiu. Kitus jo vaidmenis dabar atlieka išsilavinę įvairių sričių specialistai. Jie pakeitė ano meto švietimus, knygus, išmaniusius daugelį dalykų, bet dvasininko vaidmens niekas negali pakeisti. Sinodo ir bažnyčios kvietimas toks, kad dvasininkai būtų susitelkę ties dvasiniu gyvenimu, evangelijos, krikščioniškų vertybių perdavimu ir jų puoselėjimu, daugiausia ties liudijimu. Manau, kad kunigas J. Steponavičius pritarė mano minčiai, kad kiekvienas istorinis laikotarpis turi savo poreikius ir jį juos atliepiančius“, – tvirtino kunigas dr. G. Jankūnas.

Jis dar pridūrė, kad kunigo J. Steponavičiaus pavyzdys jam ir kitiems kunigams padeda būti drąsesniems, išsakyti savo nuomonę moralės, Lietuvos gerovės, partijų ir kitais klausimais.

PADEKOS IR SIURPRIZAS

Mokytoja skapiškėnė Nijolė Bagdonavičienė apžvelgė vieną naujos knygos skyrių, kuriame docentė Irena Ramaneckienė pateikia A. Vasiliauskienės biografijos apžvalgą.

Knygos autorė pristatoma kaip mokslininkė, kelianti iš užmaršties svarbias Lietuvos vedėja Jurgita Trifieldienė. Savo ruožtu Kupiškio viešosios bibliotekos direktorius Algirdas Venckus dr. A. Vasiliauskienėi padėjo už bibliotekai dovanotas knygas. Jų yra per šimtą.

Per renginį dr. A. Vasiliauskienėi padėką už mokslinio leidinio sudarymą, už svarų indėlį į visuomenės švietimą ir mokslines informacijos sklaidą rajono gyventojams įteikė Savivaldybės Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vedėja Jurgita Trifieldienė. Savo ruožtu Kupiškio viešosios bibliotekos direktorius Algirdas Venckus dr. A. Vasiliauskienėi padėjo už bibliotekai dovanotas knygas. Jų yra per šimtą.

Netikėtas renginio akcentas buvo ukmergietės Reginos Ališauskaitės dovana Kupiškio viešajai bibliotekai. Ji atvežė savo namuose saugotus kunigo monsinjoro Petro Meilous rankraščius. Šis dvasininkas kilęs iš Skapiškio apylinkių, iš Šeriškio kaimo. Pasak dr. A. Vasiliauskienės, turėjo gerą balsą. Parvažiaavęs į tėviškę apsilankydavo Skapiškio bažnyčioje ir ten pagiedodavo.

R. Ališauskaitė, dvasinės kultūros puoselėtoja, Kupiškio viešosios bibliotekos direktorius įteikė padėką už tuos dovanotus kunigo monsinjoro P. Meilous rankraščius. Ši viešnia su ją lydiniu kolega sugiedojo vieną giesmę.

Reginio metu buvo galima įsigyti naują knygą ir gauti jos autorės autografa. Dr. A. Vasiliauskienė parašė ir bibliotekos svečių knygoje.

Dr. Aldonos Vasiliauskienės knygų kraitis.